

KONKURENTSIAMET

Nelja Energia AS
Regati pst 1
Tallinn 11911

06.02.2018 nr 5-5/2018-011

Saadetud elektrooniliselt e-posti aadressidele info@neljaenergia.ee; piibe.lehtsaar@sorainen.ee

Teade menetluse lõpetamisest

Nelja Energia AS pöördus 20.06.2017 Konkurentsiameti poole taotlusega, milles paluti algatada Eesti Energia AS-i tegevuse suhtes järelevalvemenetlus seoses diskrimineeriva ja ebaõiglase hinnakujundusega elektrienergia jaemüügil tarbijatele. Taotluses märgiti, et Eesti Energia AS diskrimineeriv ja ebaõiglane hinnakujundus seisneb turu keskmisega võrreldes oluliselt kõrgemates marginaalides, hinnakujunduse läbipaistmatuses ning samasuguse tarbimisprofiiliga klientidele üldteenuse ja tavapakettide pakkumisel diskrimineerivate tingimuste rakendamises. Nelja Energia AS-i hinnangul on Eesti Energia AS sellise tegevuse tulemusena teenitud kasumit kasutanud konkurentsiolukorra moonutamiseks elektrienergia tootmise ja hulgimüügi turul, kus Eesti Energia AS ja Nelja Energia AS on konkurendid. Taotluses paluti kontrollida, kas Eesti Energia AS elektrienergia hinnakujundus on kooskõlas KonkS § 16 punktidega 1 ja 3 ja üldteenuse korras müüdava elektrienergia hind on kooskõlas ELTS §-ga 76³ ning seaduse rikkumise korral teha Eesti Energia AS-le ettekirjutus rikkumise lõpetamiseks.

1. Nelja Energia AS-i 20.06.2017 taotlus

Elektrienergia jaemüügil on Eestis suurim turuosa Eesti Energia AS-l. 2016. aastal oli see Eesti klientide tarbitud elektrienergia mahu järgi Eesti Energia AS-i enda hinnangul 59%¹. Eesti Energia AS elektrienergia müügihind 2016. aastal oli keskmiselt viiendiku võrra kõrgem kui börsihind, tema konkurentide juurdehindlused olid oluliselt madalamad² (taotluse punktides 3-4). Taotluse lisas 2 toodud andmetest nähtub, et Eesti Energia AS-i juurdehindlus on turu keskmisega võrreldes oluliselt kõrgem, eriti fikseeritud hinnaga pakettide puhul³ (taotluse punktides 5-6). Konkurentsiameti varasema praktika kohaselt ei tohiks turgu valitsevas seisundis oleva ettevõtja kaalutud keskmine juurdehindlus ületada 15%⁴. Vaatamata asjaolule, et Eesti Energia AS-i elektrienergia jaemüügihinnad on konkurentidest oluliselt kõrgemad,

¹ https://www.energia.ee/-/doc/8457332/ettevottest/investorile/pdf/annual_report_2016_est.pdf.

² Kirja lisa 1. <http://elektrihind.ee/paketid/>, 13. juunil 2017.

³ Kirja lisa 1. <http://elektrihind.ee/paketid/>, 13. juunil 2017. Nelja Energia AS on arvutuste tegemisel lähtunud keskmisest tarbimisest 216 kWh/kuus, mis jaguneb võrdselt päevase ja öise ajavahel.

⁴ Konkurentsiamet. Teade: Konkurentsiamet nõuab MTÜ-lt Lääne-Viru Jäätmekeskus hindade seadusega kooskõlla viimist. <http://www.konkurentsiamet.ee/index.php?id=28299>, 29. mail 2017.

otsustas üle 90% Eesti Energia AS-i klientidest (ettevõtja enda andmetel) 2016. aasta lõpus oma elektrilepingut pikendada, eelistades osaliselt või täielikult fikseeritud hinnaga pakette⁵. Samas sõltumatu energiaportaali Energiaturg.ee analüüsi kohaselt oli aastatel 2015 ja 2016 börsipakett kodutarbijate puhul soodsam⁶.

Antud juhul on asjaomaseks kaubaturuks elektrienergia jaemüügi turg Eestis (taotluse p 9). Lähtuvalt 59%-sest turuosast omab Eesti Energia AS elektrienergia jaemüügi turul Eestis turgu valitsevat seisundit (taotluse punktides 10-12). Sellist eeldust toetab asjaolu, et vaatamata kõrgetele elektrienergia jaemüügihindadele ei ole ta oma kliente oluliselt kaotanud ning võrreldes 2015. aastaga vähenes Eesti Energia AS-i turuosa üksnes 2,1%. Tarbijate vähenemine liikuvus nähtub samuti Konkurentsiamet poolt 2015. aasta kohta avaldatud andmetest⁷. Elektrimüüjate vahetamise määr on püsivalt madal, vaatamata igakuisele müüja vahetamise võimalusele. Sellist olukorda võrreldakse 8,7% tarbijate liikuvusega kohustusliku kogumispensioni fondide vahel 2016. aastal, kuigi pensionifondi on võimalik vahetada üksnes kolm korda aastas⁸. Eesti Energia AS-i hinnakujundust ei mõjuta oluliselt väiksemate elektrimüüjate tegevus, seega Eesti Energia AS-i positsioon võimaldab tal tegutseda kaubaturul arvestataval määral sõltumatult konkurentidest ja ostjatest.

Ebaõiglase hinnakujunduse kohta seisukoha põhistamisel (taotluse punktides 13-22) on viidatud Riigikohtu otsusele asjas nr 3-3-1-66-02⁹, Euroopa Kohtu ja Euroopa Komisjoni praktikale (nt otsusele asjas C-52/07) ning Konkurentsiameti varasemale praktikale (MTÜ Lääne-Viru Jäätme keskuse hinnad). Hinnangu kohaselt on Eesti Energia AS-i hinnakujundus elektrienergia jaemüügiturul ebaõiglane ning seisneb põhjendamatult kõrgete hindade kehtestamises ja rakendamises elektrienergia jaeklientidele, tema hinnad ei ole mõistlikus vahekorras kauba majandusliku väärtusega ja on konkureerivate toodetega võrreldes ebaõiglaselt kõrged, seega vastuolus KonkS § 16 punktiga 1.

Diskrimineeriva hinnakujunduse kohta (taotluse punktides 23-34) leiab Nelja Energia AS, et elektrienergia jaemüügiga seonduvad kulud ei sõltu sellest, kas Eesti Energia AS pakub börsihinnaga paketti üldteenusena või väljaspool üldteenust. Elektrienergia jaemüügi hinna suhtes kehtivad võrdsed olukorrad, kus samasuguse tarbimisprofiiliga klient ostab börsihinnaga elektrienergiat üldteenusena või väljaspool üldteenust (taotluse punktid 23-24). Erinevate tingimuste pakkumise osas (taotluse punktid 25-30) on esitatud võrdlusandmed erinevate müüjate pakkumiste kohta, millest järeldatakse, et väikese tarbimiskogusega klientide jaoks on oluliselt soodsam osta elektrienergiat üldteenusena, kus müüja marginaal ei sõltu tarbitud elektrienergia kogusest (taotluse lõigus 4 toodud tabel). Eesti Energia AS-lt on võimalik elektrit üldteenusena osta üksnes nendel klientidel, kelle elektripaigaldis on ühendatud sellise võrguettevõtja võrguga, kes on üldteenuse osutajaks nimetatud. Nelja Energia AS leiab, et olukord, kus elektrit on samalt müüjalt võimalik üldteenuse korras osta odavamalt kui väljaspool üldteenust, ei lähe kokku ka Eesti Energia AS-i selgitusega, et „kuna üldteenuse

⁵ Eesti Energia AS 2016. majandusaasta aruande lk 31.

⁶ <http://energiaturg.ee/2017/01/moodunud-aastal-oli-jatkuvalt-borsipakett-kodutarbijate-jaakseletriturul-soodsaim-ostmisviis-sedapuhku-12-soodsam-kui-fikseeritud-pakett-naitab-soltumatuenergiaportaali-energiaturge-analuus/>, 26. mail 2017. aastal.

⁷ Konkurentsiamet. Aruanne elektri- ja gaasiturust Eestis. Tallinn, 2016, lk 41.

⁸ Rahandusministeerium. Riikliku vanaduspensioni, kohustusliku kogumispensioni ja vabatahtliku kogumispensioni statistika. Seisuga 31.12.2016.

http://www.pensionikeskus.ee/files/dokumendid/kogumispensioni_statistika_012017.pdf, 14. juunil 2017, lk 3 (punkt 1.2) ja lk 8 (punkt 1.4). Kohustusliku kogumispensioni fondide vahetajate osakaal on arvutatud 2016. aasta lõpus II sambaga liitunud isikutega üldarvu 691 036 ja 2016. aastal pensionifondi osakuid vahetanud inimeste arvu 60 024 põhjal.

⁹ Riigikohtu 18. detsembri 2002. a tehtud otsuse asjas nr 3-3-1-66-02

kliendid tarbivad üle kahe korra vähem elektrit, siis teeninduskulu selle koguse peale jagades on müügmarginaal vastavalt kõrgem.“¹⁰

Äripartnerite ebasoodsasse konkurentsiolukorda panemise kohta (taotluse punktid 31-34) märgib Nelja Energia AS, et ELTS § 76³ lg 1 kohaselt peab üldteenuse hind olema kulupõhine, sisaldades üksnes põhjendatud kulusid ja mõistlikku ärikasumit, mistõttu üldteenuse hinda ületav hind ei saa olla õiglane ja mittediskrimineeriv KonkS § 16 punktide 1 ja 3 tähenduses. Nelja Energia AS-le ei ole teada, kas ja millistel tingimustel võimaldab Eesti Energia AS huvitatud klientidel valida väljaspool üldteenust ilma kuutasuta börsihinnaga paketti, sh kas ja kuidas sõltub pakutav marginaal kliendi tarbimisprofiilist. Seetõttu on võimalik, et Eesti Energia AS on ebavõrdse kohtlemise probleemi adekvaatselt lahendanud. Samas palub Nelja Energia AS ebavõrdse kohtlemise esinemist või puudumist Konkurentsiametil kontrollida.

Nelja Energia AS leiab, et kuna üldteenust on võimalik osta üksnes väikestel äritarbijatel, on erinevate tingimuste rakendamise mõju üldteenust ja vabaturu börsipaketti kasutavate äritarbijate konkurentsipositsioonile pigem väike, kuid igal juhul mitte välistatud. Nelja Energia AS-i hinnangul kvalifitseerub kodutarbijate ebavõrdne kohtlemine ebaõiglaseks hinnastamiseks KonkS § 16 punkti 1 tähenduses isegi juhul, kui KonkS § 16 punkti 3 kohaldamise eeldused ei ole täidetud.

2. Eesti Energia AS-i 19.07.2017 seisukohad

Konkurentsiamet palus 28.06.2017 kirjaga 5-1/17-0175-362-1 Eesti Energia AS-il esitada oma esialgne seisukoht Nelja Energia AS-i taotluses avaldatud seisukohtadele. Eesti Energia AS esitas 19.07.2017 kirjas nr EM-JUH-4/11 oma seisukohad.

Eesti Energia AS-le jäi ebaselgeks, kuidas Nelja Energia AS jõudis järeldusele, et tema hinnad on teiste müüjate hindadest oluliselt kõrgemad, kuna võrreldi omavahel võrreldamatuid kategooriad ning esitati sisutühje põhjendusi. Erinevalt teistest elektrimüüjatest sõltub Eesti Energia AS pakkumine klientidele nende tarbimismahust, hinnastades väiksemaid tarbijaid kõrgemalt, sest nende teenindamise kulud ühe kWh kohta on kõrgemad. Samas konkurendid on keskendunud suurematele tarbijatele, keda on lihtsam vahetama veenda, mistõttu nende arvestuslik teeninduskulu ühe kWh kohta on madalam. Seetõttu tundub ka Eesti Energia AS-i hind teistega võrreldes oluliselt kõrgem. Eesti Energia AS-i hinnakujunduse muutmisel kallimaks hakkavad tarbijad koheselt liikuma konkurentide juurde, seega ei saa Eesti Energia AS tegutseda turul konkurentidest sõltumatult ega oma seetõttu ka turgu valitsevat seisundit elektrienergia jaemüügil tarbijatele. Eesti Energia AS esitas andmed temaga 2016. a lepingu lõpetanud klientide arvu kohta. Võrdlusest tarbijate liikuvuse kohta kohustusliku kogumispensioni fondide vahel ei saa teha järeldusi konkurentide toimimise kohta elektrienergia jaemüügi turul.

Eesti Energia AS leidis väidetavalt ebaõiglase ja diskrimineeriva hinnakujunduse osas (kirja p 3.3), et tema lõppmüügihinnast marginaali tuletamine ja seejärel valimatult konkurentidega võrdlemine ei anna asjakohast ja tõsiseltvõetavat tulemust. Elektrienergia jaemüügihind sõltub lepingu sõlmimise hetkest ning sõlmimise hetkel kehtivatest elektrienergia tulevikuhindadest (turul pakutavatest forvardtehingute hindadest). Samuti on tulevikutehingute tooted eri elektrimüüjatel erinevad (Eesti Energia AS-l on ülekaalus pikemad lepingud), mis omakorda teeb elektrienergia ostukulu erinevaks. Kokkuvõtvalt, kahte erinevat lepingute portfelli ei ole võimalik kõrvutada selliselt, nagu seda on teinud Nelja Energia AS oma taotluses.

Eesti Energia AS märkis üldteenusega seonduvalt (kirja punktides 3.3.2-3.3.3), et elektrienergia üldteenuse hinna võrdlemine Eesti Energia AS ja konkurentide pakutavate börsimarginaalidega

¹⁰ <http://www.energiaturg.ee/uudised/eesti-energia-kinnitusel-on-uldteenuse-hind-kulupohine-ja-pohendatud-2/>

ei ole adekvaatne. Üldteenus peab katma elektrimüüjate poolt valituks mitteosutunud klientide kogumi keskmised kulud, samas kui konkurendid saavad suunitleda oma pakkumise eelkõige suurematele tarbijatele. Võrreldes varasemaga on Eesti Energia AS vähendanud oma teeninduskulusid ja sellest tulenevalt ka üldteenuse marginaali. Eesti Energia AS üldteenuse arvutamise põhimõtted on 2013. aastal Konkurentsiametiga läbi arutatud ning Eesti Energia AS-s on kasutusel siiani sama meetodika.

Nelja Energia AS-il puudub õigustatud huvi Eesti Energia AS-i hinnakujunduse kontrollimise vastu, sest Eesti Energia AS elektrienergia jaemüük ei oma puutuvust ega konkureeri Nelja Energia AS-ga elektrienergia tootmise- ja hulgimüügiturul. Eesti Energia AS ei kasuta elektrienergia müügitulu konkurentsivolukorra moonutamiseks ühelgi kaubaturul. Nelja Energia AS on elektrienergia tootja, kelle puudub jaemüük ja ka vastav kogemus orienteerumaks elektrienergia jaemüügi hinnakujunduses.

Eesti Energia AS peab Nelja Energia AS kirjas esitatud taotlust järelevalve teostamiseks pahatahtlikuks, mis kulutab põhjendamatult Konkurentsiameti ja turuosalise ressursse. Eesti Energia AS ei oma elektriturul valitsevat positsiooni, tal puudub märkimisväärne tegevussõltumatus oma konkurentide, tarnijate ja klientide ees ning tema hinnakujundus ei ole diskrimineeriv ega ka ebaõiglane.

3. Nelja Energia AS-i 09.08.2017 täiendavad selgitused

Konkurentsiamet palus 30.06.2017 kirjaga nr 5-1/17-0175-368-1 Nelja Energia AS-l lisaks taotluses toodud argumentatsioonile täiendavalt selgitada, milles seisneb Eesti Energia AS-i hinnastamise praktika konkurentsi kahjustav mõju ning miks peab riikliku järelevalve korras sekkuma turule, mis on juba mitu aastat avatud ning kus puuduvad sisenemistõkked. Sealjuures paluti selgitada, kuidas selline sekkumine Eesti Energia AS-i hinnakujundusse konkurentsivolukorda sisuliselt parandaks ja milliste ettevõtjate seisund kaubaturul seeläbi paraneks. Samuti paluti detailsemalt selgitada, kuidas Eesti Energia AS-i kõne all olev tegevus sisuliselt Nelja Energia AS-i konkurentsivõimet kahjustab, kuidas Nelja Energia AS on määratletav ELTS § 12 lg 13 alusel väiketarbijana, kellel on ELTS § 76¹ lg 1 alusel õigus üldteenuse korras elektrienergiat osta ja kuidas aitaks Eesti Energia AS-i sundimine vabal turul sisuliselt üldteenuse hindadest lähtumiseks konkurentsivolukorra paranemisele kaasa.

Nelja Energia AS-i hinnangul paraneks konkurentsivolukord esiteks seeläbi, et Eesti Energia AS-i kliendid ei peaks enam tasuma ebamõistlikult kõrgeid ja diskrimineerivaid tasusid. Hindade alanemine omab positiivset mõju ettevõtjate investeringutele, majandusele ja konkurentidele üldiselt, korrastades turul toimuvaid protsesse. Kuritarvitusteta turg omakorda võib suurendada positiivset mõju müüja vahetamise aktiivsusele – st panna seni müüjat mitte vahetanud Eesti Energia AS-i kliendid mõtlema müüja vahetamise peale.

Kui Konkurentsiamet teeb õigusrikkumise tuvastamisel ettekirjutuse rikkumise lõpetamiseks, siis on sellel nii eri- kui üldpreventiivne mõju ning tarbijatele ja turuosalistele on tagatud kindlus, et järelevalveasutused viivad vajadusel läbi järelevalvemenetluse ning kontrollivad tekkinud kahtluste põhjendatust. Turgu valitseva seisundi kuritarvitamisest teenitavate tulude välistamine aitab kaasa ka Eesti Energia AS-i tegevuse efektiivsuse kasvule. Turgu valitsevat seisundit kuritarvitades võib Eesti Energia AS teenida õigusvastaseid tulusid, siis võimaldab tugevdada tema positsiooni teistel turgudel. Võimaliku kuritarvitamise lõpetamine tagab teistele elektrienergia tootjatele ja müüjatele võrdsed võimalused Eesti Energia AS-ga konkureerimiseks.

Monopoolsete tasude teenimine võimaldab Eesti Energia AS-l kasutada ebaseaduslikult saadud vahendeid teistel turgudel tegutsemiseks, ohustades õiguspäraselt tegutsevate ettevõtjate, sh Nelja Energia kontserni konkurentsivõimet. Näitena toodi Tootsi tuulepargi juhtumiga

seonduv. Ebamõistlikult kõrgete elektrienergia jaehindade rakendamine võimaldab Eesti Energia AS-l teenida suuremat tulu ja kasumit, mida on omakorda võimalik otseselt või kaudselt kasutada Tootsi enampakkumisel kõrgema pakkumise tegemiseks. Nelja Energia kontsern võib tulevikus siseneda elektrienergia jaemüügi turule. Üheks senist sisenemist takistavaks faktoriks on ebaselgus ja oht, et turule sisenemine muutub raskendatuks turgu valitsevas seisundis elektrimüüja õigusvastase tegevuse tõttu. Seega võib Eesti Energia AS-i tegevus mõjutada Nelja Energia AS-i tegevust ka elektrienergia jaeturul.

Nelja Energia AS ei ole väiketarbija ELTS § 12 lg 13 alusel, kuid Eesti Energia AS-i vastav tegevus kahjustab nii tarbijate kui Nelja Energia AS-i õigusi (vt eespool toodud põhjendusi). Nelja Energia AS leiab, et korrakaitseasutus ei saa keelduda võimaliku rikkumise menetlemisest seetõttu, et õiguskorra vastu suunatud rünne ei ole vahetult suunatud rikkumisest teavitaja isiku või vara vastu.

Nelja Energia AS taotlus on suunatud Eesti Energia AS-i ebaõiglaselt kõrgete hindade rakendamise lõpetamisele ja põhjendamatult kõrge tulu teenimisele, mida võidakse kasutada muuhulgas teistel (elektrienergia tootmise ja hulgimüügi) turgudel oma positsiooni säilitamiseks ja tugevdamiseks, mis omab otseselt negatiivset mõju konkurentidele. Kaebus pole suunatud üldteenuse hindade rakendamisele vabal turul, vaid Eesti Energia AS-i õigusrikkumise lõpetamisele, mis väljendub ebamõistlikult kõrgete hindade rakendamises.

4. Konkurentsiameti hinnang

Menetluse tulemusel leiab Konkurentsiamet, et Nelja Energia AS-i taotluses ja täiendavates selgitustes esitatud andmed ja väited ei anna alust järelevalvemenetlust jätkata. Nelja Energia AS-i poolt kirjeldatud asjaolud ei kujuta endast sisuliselt konkurentsiprobleemi, mistõttu vajadus riikliku sekkumise järele puudub. Konkurentsiamet selgitab täiendavalt, et konkurentsijärelevalve algatamine ja lõpetamine toimub kaalutusõiguse alusel. Järelevalvemenetluse alustamine, nagu ka lõpetamine, on olemuselt menetlustoimingud. Konkurentsiseadus ei sätesta menetluse lõpetamist haldusaktiga.

4.1 Kaubaturg ja Eesti Energia AS-i turujõud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt moodustab kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa. Käesolevas juhtumis on vaatluse all elektrienergia jaemüük Eestis. Elektrienergia ei ole üldiselt piisavalt lihtsalt asendatav teiste energiakandjatega ning tulenevalt elektrituru ülesehitusest ei ole Eesti tarbijatel võimalik osta elektrienergiat vahetult teistes riikides tegutsevate müüjate käest. Elektrienergia turul võivad, aga ei pruugi eristuda kitsamad segmendid eri tarbijagruppide lõikes.

KonkS § 13 lg 1 kohaselt omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest

Ettevõtja turujõu hindamisel on lisaks turuosa suurusele oluline võtta arvesse asjaomase kaubaturu olemust ning spetsiifikat, selle struktuuri (olemasolevat ja teatud aja perspektiivis), võimalike turutõkete olemasolu jms. Oluline on hinnata ka seda, kas kauba ostjatel puuduvad mõistlikud valikuvõimalused.

2013. aastal avati Eestis elektriturul täielikult vabale konkurentsile. Peale turu täielikku avanemist saavad kõik elektritarbijad, kellel on kehtiv võrguleping, valida endale sobiva elektrimüüja sõltumata sellest, millise võrguettevõtjaga on neil võrguteenuse leping sõlmitud. 2016. aastal tegutses Eestis 17 sõltumatut elektrienergia müüjat, kellest 10 tegutsesid turul aktiivselt. Alates turu avanemisest 2013. aastal on Eesti Energia AS-i turuosa langenud. Elering AS-i kodulehel avaldatud energiaturgude kokkuvõtetest¹¹ nähtub, et kui 2013. aastal oli Eesti Energia AS-i osakaal bilansihaldurite portfelli tarbimismahtude alusel 71,9%, siis 2017. aasta detsembriks oli see 60,8%¹². Viimastel aastatel on Eesti Energia AS-i osakaal stabiliseerunud ligi 60% juures.

Konkurentsiamet leiab, et elektrimüüja vahetamine, sealhulgas Eesti Energia AS-i juurest lahkumine on Eestis tarbijate jaoks võrdlemisi lihtne. Ükski elektri ostja ei ole seotud konkreetse müüjaga ega ole kohustatud elektrit ostma just nimelt Eesti Energia AS-lt. Eesti Energia AS-ga sõlmitud tähtajaliste lepingute puhul on ennetähtaegne lepingu ülesütlemine eratarbijale tasuta. Tarbijatele on loodud piisavad valikuvõimalused ja valiku lihtsustamiseks saab kasutada erinevaid elektrienergia hinna võrdlusportaale (nt energiaturg.ee, elektrihind.ee), tutvuda konkreetsete ettevõtjate kodulehel avaldatud teabega ja küsida juurde ka personaalseid pakkumisi läbi ettevõtjate kodulehe (näiteks Eesti Energia AS või Eesti Gaas AS puhul). Avatud turu tingimustes on kõikidel ostjatel võimalik takistusteta valida enda jaoks sobivaim elektrimüüja ning Konkurentsiametile teada olevalt puuduvad tarbijatel selleks märkimist väärivad takistused. Ka Nelja Energia AS-i taotluses ei olnud viidatud mingitele asjaoludele, mis elektrimüüja vahetamist mingil viisil takistaksid. Nelja Energia AS ei ole üldiselt viidanud mingitele turutõketele, mis otseselt piiraksid teiste elektrimüüjate võimekust konkureerida Eesti Energia AS-ga elektri jaemüügil. Elering AS-i tarkvõrgu platvormi andmete põhjal vahetati 2016. aasta jooksul elektrilepingut omavates tarbimiskohtades elektrimüüjat ligi 26 000 korral, mis võrreldes 2015. aastaga on 42% enam.

Konkurentsiamet järeldas oma elektri- ja gaasituru 2016 aruandes, et Eestis on hea üldine keskkond uute elektrienergia tootjate ja müüjate turule tulekuks¹³. Eestis puuduvad regulatiivsed piirangud, mis takistaksid ettevõtjatel elektrimüügi turule vabalt ja mõistliku aja jooksul siseneda.

Konkurentsiamet täheldab, et ehkki Eesti Energia AS on elektriturul ülekaalukalt suurim ettevõtja, on mitmed tema väiksema turuosaga konkurendid tegelikult ettevõtjana Eesti Energia AS-ist isegi oluliselt suuremad või vähemalt ei ole nad silmatorkavalt väiksemad. KonkS § 2 lg 3 kohaselt võib lugeda üheks ettevõtjaks üksteisega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad. Näiteks INTER RAO Eesti OÜ kuulub Eesti Energia AS-ist oluliselt suuremasse Venemaa INTER RAO gruppi. Elektrum Eesti OÜ asutaja ja ainuosanik on Latvenergo AS, kes positsioneerib ennast suurimaks elektri kauplejaks Baltimaades¹⁴. Nelja Energia AS ise on rahvusvahelise kontserni emaettevõtja, kellele kuulub muuhulgas 100% Läti tütarettevõtjast 4 Energia SIA ja 81% Leedu tütarettevõtjast 4 Energia UAB. Kontsernis toimub energiaga kauplemine läbi Nordic Power Management OÜ, kelle elektrienergia portfelli suuruseks hinnatakse ligikaudu 1 TWh¹⁵. Kuna mitmed ettevõtjad kuuluvad kas suuremasse ettevõtjate

¹¹ <https://elering.ee/sites/default/files/2018-01/2017-12%20ENERGIATURUD.pdf>

¹² AS Elering kodulehel avaldatud energiaturgude kokkuvõtetest nähtub, et Eesti Energia AS osakaal bilansihaldurite portfelli tarbimismahtude alusel 2017 aastal kõikus vahemikus 55,7% kuni 60,8%. <https://elering.ee/uudised/kuukokkuvotetted?page=0>

¹³ Konkurentsiameti aruanne elektri- ja gaasiturust Eestis 2016. <http://www.konkurentsiamet.ee/index.php?id=23346>.

¹⁴ <http://www.latvenergo.lv/eng/>; http://www.latvenergo.lv/eng/news/press_releases/9877-unaudited-results-of-latvenergo-group-for-the-first-nine-months-of-2016.

¹⁵ Nelja Energia AS konsolideeritud majandusaasta aruanne 2016.

gruppi või rahvusvahelise kontserni koosseisu, on neil eelduslikult olemas võimekus oma majandusliku positsiooni tõttu Eesti Energia AS-iga tõhusalt konkureerida.

Nelja Energia AS on juhtinud tähelepanu sellele, et ehkki elektrimüüjaid on võimalik vahetada, on vahetamise määr püsinud madalana, mis on üheks näitajaks, et elektri jaemüügiturul tõhus konkurents ei toimi. Konkurentsiamet leiab eeltoodule tuginedes, et kui ka pidada elektrimüüjate vahetamise määra liialt madalaks, siis selle põhjused ei tulene mitte Eesti Energia AS-i või teiste elektrimüüjate tegevusest, vaid pigem tarbijate käitumisest. Konkurentsiseadus ei kaitse tarbijat passiivsuse eest ja kui tarbijad aktiivselt paremaid pakkumisi ei otsi, siis see iseenesest ei anna alust sekkuda turutingimustel tegutseva ettevõtja hinnakujundusse. Nagu eelpool selgitatud, siis elektrimüüja vahetamisel märkimisväärsed takistused puuduvad. On iseenesest võimalik, et mõni tarbija ei vaheta elektrimüüjat seetõttu, et sellest saadav rahaline võit on liiga marginaalne. Elektrienergia on täiesti homogeenne kaup - näiteks Eesti Energia AS-i poolt müüdiv elekter ei ole oma füüsiliste omaduste poolest ei parem ega halvem teiste elektrimüüjate poolt müüdivast. Samuti on eri elektrimüüjate hinnapakumised võrdlemisi sarnased – näiteks taotluse punktis 4 esitatud tabelis erineb müüja juurdehindlus (üldteenust arvestamata) maksimaalselt 2,25 protsendipunkti võrra, mis tähendab, et näiteks 30-eurose elektriarve juures võidaks tarbija elektrimüüja vahetamisest kuni 0,675 eurot. On mõeldav, et niivõrd väikese rahalise võidu juures ei pruugi tarbija olla elektrimüüja vahetamisest huvitatud. Siinkohal tuleb ka arvestada, et tavapärase tarbijale esitav arve koosneb mitmest kultureast (võrgutasu, elektrienergia, maksud), millest elektrienergia maksumus võib moodustada kogumaksumusest suhteliselt väiksema osa. Suurema tarbimise puhul võib müüja vahetamine olla otstarbekaks, kuid väiksema tarbimise puhul võib kokkuvõtte osutada pea olematuks.

Konkurentsiamet leiab eeltoodut kokku võttes, et ehkki Eesti Energia AS omab KonkS § 13 lõikes 1 sätestatud turgu valitsevat seisundit eeldavast 40% turuosast oluliselt kõrgemat, ligi 60%-list turuosa, kõnelevad mitmed kaalukad argumendid turujõu puudumise poolt. Eelkõige on selliseks kaalutluseks tõsiasi, et tarbijatel puuduvad tõsiseltvõetavad takistused Eesti Energia AS-i juurest lahkumiseks. Eesti Energia AS-i turujõudu võib samas teatud määral suurendada tarbijate endi passiivsus vahetusvõimaluse kasutamisel. Kuna edaspidisest nähtub, et Eesti Energia AS tegevus ei vasta turgu valitseva seisundi kuritarvitamise tunnustele sõltumata sellest, kas tal selline seisund tegelikult olemas on, ei ole vaja ettevõtja turujõudu siinkohal täpsemalt määratleda.

4.2 Eesti Energia AS-i hinnakujundus

Vastavalt KonkS §-le 16 on keelatud ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi otsene või kaudne kuritarvitamine kaubaturul, sealhulgas otsene või kaudne ebaõiglaste ostu- või müügihindade või muude ebaõiglaste äritingimuste kehtestamine või rakendamine (punkt 1) ning võrdväärsete kokkulepete korral erinevate tingimuste pakkumine või rakendamine erinevatele äripartneritele, pannes mõne neist sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda (punkt 3). Konkurentsiametile esitatud teabe põhjal ei ole alust arvata, et Eesti Energia AS-i tegevuses elektrienergia jaemüügil oma hindade kujundamisel võiksid esineda konkurentsiseaduse § 16 punktide 1 või 3 rikkumise tunnused.

Avatud turu tingimustes kujunevad elektri jaemüügi hinnad konkurentsitingimustes ja elektrimüüjad pakuvad ostjatele erinevaid hinnapakette. Nelja Energia AS on oma taotluses osutanud asjaolule, et Eesti Energia AS ostjatele pakutavad müügihinnad on oluliselt kõrgemad ja juurdehindlused suuremad kui teistel elektrimüüjatel. Eelkõige on taotluses võetud aluseks Elektrihind.ee elektripakettide portaalis toodud andmed seisuga 13.06.2017, aga ka teatud võrdlus Eesti Energia AS-i ja Elektrum Eesti OÜ majandustulemuste kohta (taotluse lisad 1-4).

Konkurentsiamet märgib esmalt, et Nelja Energia AS-i poolt esitatud teabe põhjal ei ole

võimalik üheselt tuvastada, et Eesti Energia AS-i müügihinnad on tegelikult konkurentidest oluliselt kõrgemad. Esiteks, elektripakettide portaalis Elektrihind.ee toodud hinnad on indikatiivsed ja Eesti Energia AS-i poolt tegelikkuses klientidele tehtavad personaalsed pakkumised võivad erinevatest kriteeriumitest lähtuvalt olla erinevad portaalis esitatutest. Seetõttu ei ole põhjendatud nende võrdlusandmete alusel teha kaugeleulatavaid järeldusi. Portaalis Elektrihind.ee on tehtud märge selle kohta, et muuhulgas „Eesti Energia AS lõpetas avaliku hinnakirja edastamise enda portaalis 2014. a. sügisel ja seepärast on Elektrihind.ee-s kogutud Eesti Energia AS-i pakettide hinnad võetud nende kliendiportaalist alltoodud kliendiprofiili kohta. Iga kliendi personaalsed pakkumised võivad erineda, muutuda igapäevaselt ja sõltuda elektritarbimisest jms seepärast tuleks võrdluses kasutatud hindasid pidada indikatiivseteks.“

Teiseks, Nelja Energia AS-i poolt teostatud Eesti Energia AS-i ja Elektrum Eesti OÜ majandustulemuste võrdlus põhineb paljudel hinnangutel ja eeldustel. Näiteks on hinnangulised Eesti Energia AS-i jae- ja hulgimüügi hinnad ning ka analüüsis on mööndud, et mõiste hulgimüük tähendus on antud juhul koostajatele ebaselge. Nelja Energia AS on piirdunud formaalse arvude võrdlusega, süvenemata asjaoludesse, mis võivad põhjustada erinevust. Muuhulgas ei ole arvestatud konkreetsete müüjate kliendiportfelli struktuuriga ja sellega kaasnevate kuludega ning muude tähtsust omavate asjaoludega. Arusaadavalt ei ole Nelja Energia AS-l ka ligipääsu vajalikele andmetele, et selline analüüs läbi viia.

Kolmandaks, Eesti Energia AS on Konkurentsiameti hinnangul esitanud veenva põhjenduse, miks tema keskmine marginaal võib olla mõnevõrra kõrgem kui konkurentidel. Erinevalt teistest elektrimüüjatest sõltub Eesti Energia AS pakkumine klientidele nende tarbimismahust, hinnastades väiksemaid tarbijaid kõrgemalt, sest nende teenindamise kulud ühe kWh kohta on kõrgemad. Samas konkurendid on keskendunud suurematele tarbijatele, keda on lihtsam vahetama veenda, mistõttu nende arvestuslik teeninduskulu ühe kWh kohta on madalam. Seetõttu tundub ka Eesti Energia AS hind teistega võrreldes oluliselt kõrgem.

Konkurentsiamet leiab eeltoodule tuginedes, et kui oleks tarvis lõpuni välja selgitada, kas Eesti Energia AS-i marginaalid võrreldavatele klientidele on kõrgemad kui teistel elektrimüüjatel, tuleks läbi viia mahukas lepingute ja finantsandmete analüüs. Käesoleval juhul sellise analüüsi läbiviimiseks vajadus siiski puudub. Alljärgnevalt on selgitatud, et isegi kui Eesti Energia AS-i marginaal oleks mõnevõrra kõrgem, ei oleks sel juhul tegemist turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega KonkS § 16 p 1 ja p 3 tähenduses.

Nelja Energia AS järeldab viidates Riigikohtu (otsus asjas nr 3-3-1-66-02) ja Euroopa Kohtu ning Euroopa Komisjoni ja Konkurentsiameti senisele praktikale, et Eesti Energia AS hinnad ei ole mõistlikus vahekorras kauba majandusliku väärtusega ja on ebaõiglaselt kõrged.

Eelpool on selgitatud, et kui ka Eesti Energia AS-l on olnud võimalik osadelt tarbijatelt kõrgemat marginaali küsida, siis on see osutunud võimalikuks üksnes tänu nende tarbijate endi tahtmatusele soodsamaid pakkumisi otsida ja elektrimüüjat vahetada. Avatud turu tingimustes, kus turutõkked puuduvad, on tarbijatel võimalik suurimate takistusteta müüjat vahetada. Konkurentsiamet leiab, et selliselt tarbijalt kõrgema tasu küsimine, kellel on küll kõik võimalused konkurendi juurde lahkuda, kuid kes ei viitsi seda siiski teha, ei ole ebaõiglane hinnakujundus KonkS § 16 punkti 1 tähenduses. Sellistelt mitteaktiivsetelt tarbijatelt kõrgema tasu küsimine ei haaku mitte kuidagi müüja turujõuga. Eesti Energia AS ei takista teadaolevalt nende tarbijate lahkumist ning samuti puuduvad muud samasisulised tõrked, mis kinnistaksid Eesti Energia AS-i turujõudu nende tarbijate suhtes. Sisuliselt on igasugusel ettevõtjal, ka turujõudu mitteomaval, võimalik konkreetse tarbija passiivsust ära kasutada (näiteks saab mobiilioperaator teenida oluliselt suuremat tulu klientide pealt, kes ei ole oma mobiilsidepaketti aastaid uuendanud). Aktiivsetel tarbijatel, kes tihti konkureerivaid pakkumisi võtavad, on seevastu head võimalused kaupu ja teenuseid soodsamalt osta, ja seda sõltumata müüjate

turujõust.

Seda silmas pidades on ka asjakohatu taotluses esitatud näide, et Konkurentsiamet varasemalt piiranud turgu valitsevat seisundit omava ettevõtja juurdehindlust 15%-ga. Konkurentsiamet piiras tõepoolest ühes konkreetnes juhtumis sellisel viisil juurdehindlust, kuid tegemist oli seaduse alusel tekitatud monopoliiga, kelle hindadele puudus igasugune konkurentsicurve.

Konkurentsiamet ei nõustu Nelja Energia AS-i seisukohaga, et antud asjas tuleb jätta arvestamata tarbijatele loodud valikuvõimalused, kuna neid ei kasutata piisavalt aktiivselt. Tarbijate aktiivne kaitsmine olukorras, kus turul tegutseb hulk elektrimüüjaid, kelle pakkumised on küll soodsad, kuid mistahes põhjusel osad tarbijad ise ei kasuta aktiivselt neid võimalusi, oleks põhjendamatu.

Konkurentsiamet arvestab ka sellega, et Eesti Energia AS-i hindade kunstlikult madalaks reguleerimine võib pikemas perspektiivis konkurentsi hoopis kahjustada. Sellisel juhul oleks Eesti Energia AS-i konkurentidel veelgi keerulisem klientide pärast konkureerida. Samas on just konkurentide turuosa suurenemine pikemas perspektiivis konkurentsipoliitiliselt kindlasti eelistatum lahend turuvalitseja hindade otsesele reguleerimisele.

4.3 Üldteenusest

2012. aasta lõppemisega kaotasid kehtivuse kõik varasemad elektrilepingud ning kui tarbija ei ole ühegi elektripakkujaga lepingut sõlminud, siis varustab teda elektrienergiaga üldteenuse raames võrguettevõtja, kelle piirkonnas tarbimiskoht asub. Elektrituruseadusest § 12 lg 1³ tulenevalt osutatakse üldteenust üksnes väiketarbijale, kelleks on kodutarbija, korteriühistu, korteriomanike ühisus, hooneühistu ja see äritarbija, kelle elektripaigaldis on võrguga ühendatud madalpingel kuni 63-amprise peakaitsme kaudu. Üldteenuse hinna aluseks on eelmise kuu kaalutud keskmine börsihind, millele on lisatud ettevõtja põhjendatud kulud ja mõistlik kasumimarginaal.

Kuna üldteenuse korras elektri ostjate suhtes on seadusega kehtestatud teatud piirangud, siis sama seadusega on kehtestatud ka rangemad nõuded üldteenuse hinnastamise osas ning avatud turule iseloomulik vaba hinnakujundus ei ole selle teenuse osas rakendatav.

2013-2014 aastal viis Konkurentsiamet järelevalvemenetluse Eesti Energia AS-i üldteenuse korras müüdava elektrienergia hinna osas, mille lõpetades järeldusega, et teenuse osutamisega seotud kulud ja ärikasum vähenesid oluliselt ning vähenes ka marginaal¹⁶. Menetluse käigus analüüsiti Eesti Energia AS kuluarvestust. Eesti Energia AS kinnitas, et selle menetluse käigus läbi räägitud kuluarvestuse põhimõtteid järgitakse ka käesoleval ajal. Teave üldteenuse hindade ja nende arvutamise kohta on avaldatud Eesti Energia AS-i kodulehel. Eesti Energia AS-i poolt esitatud andmete kohaselt on alates aastast 2013, kui alustati üldteenuse osutamisega, üldteenuse marginaal langenud.

Nelja Energia AS leiab, et väikese tarbimiskogusega klientide jaoks on oluliselt soodsam osta elektrit üldteenusena. Nelja Energia AS peab seda erinevate tingimuste pakkumiseks ning arvestades seda, et ELTS § 76³ lg 1 kohaselt peab üldteenuse hind olema kulupõhine, ei saa üldteenuse hinda ületav hind olla õiglane ja mittediskrimineeriv KonkS § 16 punktide 1 ja 3 tähenduses.

Konkurentsiamet täheldab taaskord, et Nelja Energia AS-l ei ole paratamatult kõikehõlmavat teavet Eesti Energia AS-i poolt vabal turul pakutud hindade kohta. Seetõttu ei saa ka taotluses esitatud hinnavõrdlusi käsitleda Eesti Energia AS-i hinnakujundust tegelikult kirjeldavana.

¹⁶ Konkurentsiameti kiri Eesti Energia AS-le 01.10.14 nr 7.3-7/13-0120-032 „Eesti Energia AS üldteenuse korras müüdava elektrienergia hinna järelevalvemenetluse lõpetamise kohta“. Kiri sisaldab ettevõtja ärisaladust mistõttu ei ole avalikult kätte saadav.

Viimase selgitamiseks tuleks läbi viia mahukas analüüs, milleks aga käesoleval juhul puudub vajadus.

Isegi kui pidada võimalikuks, et mõne Eesti Energia AS-i vabaturu hinnapaketi korral kujuneks hind tarbijale kõrgemaks, kui üldteenuse puhul, ei ole Konkurentsiameti hinnangul antud juhul tegemist konkurentsiprobleemiga. Nagu eelpool selgitatud, on tarbijatel kõik võimalused valida Eesti Energia AS-i asemele hoopis mõni muu elektrimüüja. Internetiportaali energiaturg.ee andmetel esitavad teised elektrimüüjad taotluses näiteks toodud tarbimiskoguste 216 kwh/kuus ja 116 kWh/kuus juures mitmeid müügipakkumisi, mis on odavamad kui Eesti Energia AS-i üldteenus. Seega, kui ka mõnda Eesti Energia AS-i vabaturu klienti häirib, et Eesti Energia AS-i üldteenus on odavama hinnaga, siis on sellel kliendil ohtralt võimalusi saada konkureerivatelt elektrimüüjatelt veelgi soodsamaid pakkumisi. Seda silmas pidades ning arvestades eelpool toodud põhjendusi ei saa ka taotluses esitatud väidet, et Eesti Energia AS-i mõni vabaturu pakett võib olla kallim kui üldteenus, pidada signaaliks ebaõiglase hinnakujunduse kohta.

Konkurentsiamet ei ole käesolevas menetluses kontrollinud Eesti Energia AS-i hinnakujunduse vastavust ELTS §-le 76³, mis reguleerib üldteenuse korras müüdava elektrienergia hinda. Konkurentsiamet on üldteenuse hinnakujundust varasemalt analüüsinud. Nelja Energia AS ei ole sisuliselt üldse põhjendanud, miks Konkurentsiamet peaks kahtlema Eesti Energia AS-i üldteenuse hinna seaduslikkuses. Seetõttu ei anna taotlus alust selles osas järelevalvet läbi viia.

4.4 Konkurentsi kahjustamisest

Nelja Energia AS märgib, et ameti sekkumise korral paraneks konkurentsiolukord esiteks seeläbi, et Eesti Energia AS-i kliendid ei peaks enam tasuma ebamõistlikult kõrgeid ja diskrimineerivaid tasusid. Kõrged energiahinnad on üks peamiseid investeringuid ja majandusarengut pärssivaid tegureid. Hindade alanemine omab positiivset mõju ettevõtjate investeringutele, majandusele ja konkurentsile üldiselt.

Konkurentsiamet rõhutab, et ükski ostja ei ole kohustatud ostma elektrit Eesti Energia AS-lt. Ka ei ole Nelja Energia AS oma taotluses esitanud teavet selle kohta, et teised elektrimüüjad ei oleks võimalised suuremale arvule ostjatest piisavas koguses elektrit müüma. Eeltoodust nähtub, et taotluses silmas peetud Eesti Energia AS-i tegevus ei ole kahjustanud tarbijate olukorda. Järelevalvemenetluse eesmärk on konkurentsiolukorra parandamine ja seeläbi ka tarbijate huvide kaitse. Olukorras, kus Eesti Energia AS ei ole konkurentsiseadust rikkunud, puudub igasugune alus talle ettekirjutuse tegemiseks.

Konkurentsiamet ei pea põhjendatuks Nelja Energia AS-i väiteid selle kohta, et praegusel juhul mõjuks väidetava kuritarvituse kõrvaldamine positiivselt müüja vahetamise aktiivsusele, kuna paneks Eesti Energia AS-i kliente mõtlema müüja vahetamise peale, elavdades seeläbi konkurentsi elektrimüüjate vahel. Ameti hinnangul on Nelja Energia AS-i seisukoht ebaloogiline, sest isegi kui Eesti Energia AS-i elektripakettide hinnad on pigem kõrged, siis on teistel müüjatel kasulik konkureerida ja ostjatel aktiivselt elektrimüüjat vahetada. Kõrgete hindade korral on eeldatav konkurentsi elavnemine – seda vähemalt juhul, kui puuduvad objektiivselt kõrged turule sisenemise barjäärid. Sel juhul loob suurem kasumiootus eeldused pakujate konkurentsi elavnemiseks. Sellises olukorras mõjutab konkurentsiolukorda kõige efektiivsemalt mitte järelevalveorgani sekkumine, vaid eeskätt turuosaliste aktiivsus.

Teise viisina, kuidas Eesti Energia AS-i vaidlusalune tegevus võib konkurentsi kahjustada, on Nelja Energia AS esile toonud, et ebaõiglaselt kõrgete hindade rakendamine võimaldab Eesti Energia AS-l teenida kõrgemat tulu ja kasumit, mis omakorda aitab Eesti Energia AS-l suurendada oma tootmisvõimsusi ja seeläbi mõjutada konkurentsi elektri tootmise ja müümise turgudel. Seeläbi on oht, et õiguspäraselt tegutsevate ettevõtjate, sh Nelja Energia kontserni

konkurentsivõime on pärsitud. Nelja Energia AS tõi siinkohal konkreetse näite Tootsi tuulepargi juhtumi näol.

Konkurentsiametile jääb arusaamatuks, millest Nelja Energia AS järeldab, et Eesti Energia AS suunab elektri jaemüügist saadava tulu justnimelt tuuleenergia tootmisesse. Isegi kui see tööle vastab, siis muudel turgudel teenitud kasumi kasutamine näiteks Tootsi tuulepargi projekti üle konkureerimiseks ei ole konkurentsiseaduse kohaselt keelatud. Konkurentsiseaduse eesmärgiks on kaitsta konkurentsi kui toimemehhanismi, mitte üksikuid konkurente. Paratamatult on igal ettevõtjal omad konkurentsieelised, olgu siis finantsvõimekuse, oskusteabe vms valdkonnas. Konkurentsiseaduse eesmärk ei ole tagada, et kõik ettevõtjad omaksid sel pinnal täiesti võrdset stardipositsiooni. Selline eesmärk ei ole saavutatav ega ka tegelikult tervitatav – toimiv konkurents rajaneb eeldusel, et igal ettevõtjal on vaba võimalus oma parimaid külgi ära kasutada. Kui Eesti Energia AS otsustab kasutada kontsernis teenitud kasumit mõnele uuele turule sisenemiseks, siis see suurendab konkurentsi sellel uuel turul, mitte ei vähenda. Teistpidi, kui Konkurentsiamet sisuliselt keelaks Eesti Energia AS-l sellele uuele turule siseneda või kirjutaks kuidagi ette, et seal tegutsedes ei tohi kogu finantsvõimekust kasutada, siis oleks see konkurentsi kahjustav, mitte soodustav.

Nelja Energia AS märgib taotluses, et pole välistatud Nelja Energia kontserni sisenemine elektri jaemüügi turule, kuid väidetavalt võib Eesti Energia AS-i õigusvastane tegevus tema tegevust elektri jaemüügiturul kahjustada. Konkurentsiametile jääb põhimõtteliselt selgusetuks, kuidas ühe ettevõtja kõrged elektri jaehinnad võiksid kahjustada sellele turule siseneva teise ettevõtja huve elektri jaemüügil. Nelja Energia AS esitatud põhjendustel ei ole arusaadav, et Eesti Energia AS võiks tarbijale ebaõiglaselt kõrgeid hindu rakendades võimalike konkurentide tulekut tõrjuda. Vastupidi, kõrge hinnatase annab konkurentidele paremad võimalused turule sisenemiseks ja ostjate pärast konkureerimiseks.

Eelmärgitud põhjustel ei nähtu Konkurentsiameti hinnangul Nelja Energia AS-i taotlusest, täiendavatest selgitustest ning muudest kättesaadavatest andmetest, et Eesti Energia AS-i tegevuses esineksid konkurentsiseaduse § 16 punktide 1 või 3 rikkumise tunnused. Lähtudes eeltoodust lõpetab Konkurentsiamet menetluse KonkS § 63⁴ lg 1 p 1 alusel.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja